

ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HỌC KỲ II
NĂM HỌC 2020 – 2021
Môn: NGŨ VĂN – Khối 10
Thời gian làm bài: 45 phút

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu:

Nguyễn Ngọc Mạnh không có thì giờ để dẫn đo vì theo lời anh kể, từ khi phát hiện ra cháu bé trong tình trạng nguy hiểm đến khi cứu cháu bé chỉ khoảng 1 phút. Tốc độ "phi thường" đó cũng chỉ có từ động cơ của trái tim. [...]

Khi mà xã hội còn tồn tại nhiều điều xấu, nhiều kẻ ác, lừa đảo, cướp bóc, tham nhũng, thì chân dung của Nguyễn Ngọc Mạnh làm sáng lên niềm tin về cái đẹp, về tinh thần nghĩa hiệp và lòng tốt trong cộng đồng.

Anh Mạnh trở lại với cuộc sống của anh, với vợ và con gái, với nghề lái xe taxi, nhưng cuộc đời của anh sẽ khác. Bởi vì hành động cứu cháu bé của anh sẽ làm thay đổi chính anh, anh thấy vui hơn, đã làm việc có ích, được xã hội ghi nhận, được nhiều người yêu mến, được lãnh đạo khen thưởng. Chắc chắn anh sẽ sống tích cực hơn để xứng đáng với sự yêu mến của cộng đồng.

(Trích *Lan tỏa tinh thần hiệp sĩ của Nguyễn Ngọc Mạnh* – Lê Thanh Phong – <https://laodong.vn> ngày 01/03/2021)

Câu 1. (1,0 điểm) Xác định các phương thức biểu đạt của đoạn trích.

Câu 2. (1,0 điểm) Theo tác giả, hành động cứu cháu bé của anh Nguyễn Ngọc Mạnh sẽ làm cuộc đời anh thay đổi như thế nào?

Câu 3. (2,0 điểm) Chỉ ra và nêu tác dụng của biện pháp nghệ thuật được sử dụng trong câu sau: "*Khi mà xã hội còn tồn tại nhiều điều xấu, nhiều kẻ ác, lừa đảo, cướp bóc, tham nhũng, thì chân dung của Nguyễn Ngọc Mạnh làm sáng lên niềm tin về cái đẹp, về tinh thần nghĩa hiệp và lòng tốt trong cộng đồng.*"

Câu 4. (2,0 điểm) Thông điệp nào của đoạn trích trên có ý nghĩa nhất đối với anh/chị? Vì sao?

Câu 5. (4,0 điểm) Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, anh/chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ về **ý nghĩa của "tinh thần nghĩa hiệp"** trong cuộc sống.

HẾT

ĐÁP ÁN KIỂM TRA GIỮA HỌC KỲ II
NĂM HỌC 2020 – 2021
Môn: NGŨ VĂN – Khối ...
Thời gian làm bài: 45 phút

Câu	Nội dung	Điểm
1	Đoạn trích có các phương thức biểu đạt là biểu cảm, tự sự.	1,0
2	Theo tác giả, hành động cứu cháu bé của anh sẽ làm thay đổi chính anh, anh thấy vui hơn, đã làm việc có ích, được xã hội ghi nhận, được nhiều người yêu mến, được lãnh đạo khen thưởng. Chắc chắn anh sẽ sống tích cực hơn để xứng đáng với sự yêu mến của cộng đồng.	1,0
3	- Biện pháp nghệ thuật được sử dụng trong câu là liệt kê, đối lập : + còn tồn tại nhiều điều xấu, nhiều kẻ ác, lừa đảo, cướp bóc, tham nhũng. + làm sáng lên niềm tin về cái đẹp, về tinh thần nghĩa hiệp và lòng tốt trong cộng đồng. - Tác dụng của những biện pháp nghệ thuật được sử dụng trong câu là làm tăng tính sinh động, hấp dẫn, sự liên tưởng của người đọc về ý nghĩa việc làm của anh Nguyễn Ngọc Mạnh trong xã hội hiện nay.	2,0
4	Các thông điệp của đoạn trích: (1) Trong mỗi con người luôn ẩn chứa một trái tim nhân ái, tràn đầy tình yêu thương. (2) Lòng dũng cảm xuất phát từ sự yêu thương. (3) Trong xã hội hiện nay vẫn còn có rất nhiều người tốt có tinh thần nghĩa hiệp, luôn sẵn sàng giúp đỡ mọi người không ngại hi sinh bản thân mình. (4) Những hành động, việc làm tốt luôn được mọi người khuyến khích, tuyên dương và cổ vũ, ... (5) Khi chúng ta biết cho đi, thì sẽ nhận lại rất nhiều điều.	2,0

	<p>Học sinh nêu ra một thông điệp mà các em tâm đắc nhất và dùng lí lẽ, hiểu biết của mình để giải thích sao cho thuyết phục và hợp lí.</p> <p>Gợi ý giải thích lí do tâm đắc nhất:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Em tâm đắc nhất thông điệp (1) vì các vị cổ nhân xưa có câu “nhân chi sơ tính bản thiện”- từ khi con người sinh ra đã có sẵn một trái tim lương thiện, biết yêu thương. Không chỉ vậy, dân tộc Việt Nam ta luôn có truyền thống tương thân, tương ái, giúp đỡ nhau (Lá lành đùm lá rách, Một miếng khi đói bằng một gói khi no,...). Có lẽ vì vậy mà tinh thần nhân ái như một dòng máu di truyền chảy trong trái tim của bao thế hệ con người Việt Nam. - Em tâm đắc nhất thông điệp (2) vì tình yêu thương, tấm lòng nhân ái sẽ là một động lực thôi thúc, lấn áp mọi nỗi sợ trong mỗi con người, từ đó, khiến con người trở nên dũng cảm hơn, dám đối mặt với mọi hiểm nguy, gian khổ kể cả hi sinh bản thân. - Em tâm đắc nhất thông điệp (3) vì đây là một điều đáng mừng. Bởi lẽ, con người là một thành tố quan trọng xây dựng sự phát triển của xã hội. Con người tốt thì xã hội sẽ tốt. Không chỉ vậy, thông điệp còn chứng minh được rằng, sự giáo dục về những truyền thống đạo đức nước nhà đã có sự tác động to lớn đến nhận thức và hành động của mỗi người dân Việt Nam. - Em tâm đắc nhất thông điệp (4) vì khuyến khích, tuyên dương, cổ vũ sẽ làm cho bản thân người đó tiếp tục phấn đấu; cho những người khác lấy đó để học hỏi, làm động lực mà cố gắng,... - Em tâm đắc nhất thông điệp (5) vì khi ta cho đi, dù là một việc nhỏ cũng sẽ khiến tâm hồn trở nên thanh thản, vui vẻ, yêu đời hơn; mọi người xung quanh sẽ yêu quý, kính trọng mình hơn;... 	
5		4.0
	a. Đảm bảo yêu cầu hình thức đoạn văn	0,5
	Có thể trình bày theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng – phân – hợp, móc xích hoặc song hành	
	b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận	0,5
	Ý nghĩa của “tinh thần nghĩa hiệp” trong cuộc sống.	
	c. Lựa chọn thao tác lập luận phù hợp để triển khai vấn đề theo nhiều cách nhưng cần làm rõ nội dung	2,0
	<ul style="list-style-type: none"> - Giải thích: Tinh thần nghĩa hiệp là tinh thần quên mình vì việc nghĩa, cứu giúp người gặp khó khăn hoạn nạn. - Những tấm gương tiêu biểu: Anh Nguyễn Ngọc Mạnh cứu bé gái rơi từ tầng 12A của một chung cư ở Hà Nội, “hiệp sĩ” Trần Văn Hoàng (52 tuổi) phụ trách nhóm “hiệp sĩ” Tân Bình cùng nhau bắt trộm, cướp bị đâm trọng thương, ... - Ý nghĩa của “tinh thần nghĩa hiệp” trong cuộc sống: <ul style="list-style-type: none"> + Nhiều người được giúp đỡ, sẻ chia. + Làm sáng lên niềm tin về lòng nhân ái, sự dũng cảm vẫn còn tồn tại rất nhiều trong cuộc sống + Xây dựng được một xã hội văn minh, bài trừ cái xấu, mang lại hạnh phúc và bình yên cho mọi người. + Là những tấm gương, bài học để mọi người học hỏi, noi theo. - Mở rộng, liên hệ thực tế: phê phán những người làm điều xấu, điều ác, gây hại cho người khác (trộm, cướp, côn đồ, ...) - Bài học, hành động: biết học hỏi những tấm gương có “tinh thần nghĩa hiệp”, biết khuyến khích, cổ vũ cái tốt, bài trừ cái xấu,... 	
	d. Chính tả, dùng từ, đặt câu	0,5
	Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.	

e. Sáng tạo	0,5
Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.	